

Kakor znano, je prevzela „Zaveza“ vsled sklepa upravnega odbora garancijo za tisek knjige „Prvi listi“, ki so jo sestavili slovenski in hrvatski učiteljski abiturijenti. Kritika o tej knjigi ni bila baš ugodna in zaradi tega ni hotela „Nar. tiskarna“ v Ljubljani izročiti teh knjig v razpečavanje abiturijentom. Morala je torej to ne posebno prijetno nalogo prevzeti zopet „Zaveza“ sama, da se izogne občutni izgubi. Knjige so se razposlale v 643 izvodih raznim slov. šolam, učiteljstvu in nekaterim rodoljubom. V interesu „Zaveze“ in v spodbujanje našim mladim idealnim kolegom upamo, da bode p. n. učiteljstvo storilo v tem oziru svojo kolegijalno dolžnost.

Izvršuje sklep zadnje glavne skupščine „Zaveze“ glede premestitve učiteljskega iz Koprca v Gorico, so se naprosili gg. odborniki Križman, Bačič in Dubrovič, da izdelajo primerne elaborate, oziroma da vsaj podajo primernih podatkov in razlogov, na katerih podlagi bi se mogla sestaviti dobro podprta peticija na naučno ministrstvo v prej omenjeno svrhu. Temu povabilu se je odzval dozdej samo g. Križman, ostala dva gospoda pa nista odgovorila. Zato se peticija ni mogla vložiti.

Pri praznovanju 30-letnice pedagoškega zbora hrvatskih učiteljev ter pri otvoritvi hrvatskega šolskega muzeja in praznovanju 15letnega obstanka hrvatske učiteljske „Zaveze“ dne 19. in 20. avgusta pret. l. so zastopali „Zavezo“ gg. Jelenc, Dimnik in Gangl. Zborovanje pedagoškega zbora, ki se je vršilo dva dni poprej, pa je pozdravil „Zavezin“ predsednik brzojavno.

Za slovensko vseučilišče je vložila „Zaveza“ prošnjo na naučno ministrstvo ter priobčila v „Učit. Tov.“ poziv na vsa učit. društva, da tudi ona vpošljejo enako peticijo. Potom „Zaveza“ je vložila tako peticijo 10 učiteljskih društev in dve šoli.

Na vlogo „Zaveze“ glede poštinih in železniških tiskovin za šolsko porabo je došel potem c. kr. deželnega šolskega sveta kranjskega (odl. z dne 17. oktobra 1901, št. 2941) odgovor, da izdaje take tiskovine v nemškem jeziku tvrdka Pichler's Wittwe u. Sohn na Dunaju. Take tiskovine in sicer dvojezične pa izdeluje zdaj tudi znana tiskarna R. Šeber v Postojni, ki je tudi sicer napram učiteljstvu postrežljiva in solidna tvrdka.

Od češko-slovenskega spolka nagrajena mladinska spisa je bila „Zaveza“ odstopila za znesek 200 K knjigarni L. Schwentner v Ljubljani in so dotične knjižice menda že razprodane. Za ta znesek se je bilo lani razpisalo zopet tekmovalje in so se prijavili sledeči mladinski spisi; 1. „Ali bo?“ 2. „Slabota“ in 3. „Brat in sestra“. Ocenjevalci pa niso nobenemu vposlanih spisov prisodili nagrade ter se je moralo vsled tega razpisati novo tekmovalje za nagrado. Nato so došli sledeči novi spisi: 1. „Selimina svetinja“, 2. „Slavkove sanje“, 3. „Strahovi in duhovi“. Ocenjevalci so določili nagrado 100 K spisu „Strahovi in duhovi“, spisal R. Vrabl.

Tiskarna A. Gabršček v Gorici je pričela zopet izdajati „Knjižnico za mladino“, ki jo urejuje naš tovariš E. Gangl. „Zaveza“ je podpirala to podjetje, ki bi lahko tudi naši organizaciji donášalo lepih dohodkov, ako bi se ga učiteljstvo bolj oklenilo, s primerno reklamo v raznih listih in s posebno okrožnico, ki se je razposlala učiteljstvu in vsem šolskim vodstvom. Uspeh pa je še vedno jako jalov, in to je zelo obžalovati. Želeli bi pa bilo, da se priredi še nekoliko boljši papir in vezava.

Naučnemu ministrstvu se je vposlala prošnja za podporo mladinskemu listu „Zvonček“ ter so se prošnji priložili dosedaj izišli letniki.

Omeniti mi je na tem mestu še izstopa „Krškega učiteljskega društva“ in „Narodne Prosvete“ iz „Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“. Kakšno stališče zavzema „Zaveza“ napram tem pojavom, smo pojasnili v 14. številki „Učit. Tovariša“. Tam smo konstatovali, da je postopal „Učiteljski Tovariš“, kateremu se je očitalo, da je prekršil obvezo, dano pri zadnji glavni skupščini na Bledu, popolnoma korektno, nasprotno pa, da je postopal odbor „Krškega učiteljskega društva“ nekorektno in proti pravilom. To pa dotičnega odbora niti najmanjše ni izziralo. Spravil je klofuto v žep, češ: to je — „kizmet“ in molčal modro — — — Gotovo je, da sta si pridobili omenjeni društvi mej znanimi „pravimi prijatelji učiteljstva“ s tem korakom mnogo simpatij, o čemer smo se lahko prepričali iz raznih klerikalnih listov. To je bilo veselja v Izraelu in po deželi se je čul le en glas: poštene učitelji zapuščajo liberalno, brezversko „Zavezo“! In ti poštene učitelji so seveda tudi to zaslužen po-hvalo z zadovoljstvom sprejeli! No, pa vsakemu svoje! Povdarjam pa še enkrat: Kdor izmej učiteljstva se strinja z „Zavezinimi“ težnjami in principi, ta nam je dobrodošel drug in sobojevnik; kogar srce drugam vleče, prosta mu je pot, bolje prej nego pozneje! Žalostno pa je, ako je istrsko hrvatsko učiteljstvo samo zato pristopilo naši „Zavezi“, da je moglo potem iz nje izstopiti.

Naši „Zavezi“ se zaničljivo očita, da je le nekaj privesek liberalni stranki, katera jo ima na vrvičih kakor kakega kužeta. Povemo pa, da „Zaveza“ ni in ne bo nikdar nobeni stranki privesek, pač pa zahtevamo, da smo vselej in povsod enakopravni z drugimi stanov in najsi je ta tudi duhovski. Stališče, ki ga zastopa „Zaveza“, je in ostane: Narodna prosveta; svobodna šola; neodvisno, gmotno dobro podprto učiteljstvo. Kdor nas podpira v teh naših težnjah, s tem smo tudi mi in če kedaj naši nasprotniki vsprejmejo naš program v svojega, potem se smejo nadejati, da postanemo celo njim — „privesek“.

In s tem končujem svoje poročilo. (Dobro! Živio!)

Ob splošnem odobravanju je vzela delegacija tajnikovo poročilo na znanje. (Dalje prihodnjič.)

Dopisi.

Kranjsko.

Iz Ljubljane. Okrajna učiteljska konferencija nemških ljudskih šol v Ljubljani se je vršila dne 3. julija t. l. v kemični dvorani tukajšnje c. kr. višje realke. C. kr. okrajni šolski nadzornik prof. Albin Belar pozdravi navzoče učiteljstvo ter imenuje za svojega namestnika nadučitelja T. Valenta. Za zapisnikarja sta bila izbrana gđc. Tschurn in g. Kleč. Na to prične g. nadzornik s svojim poročilom. Med drugim povdarja, da zahteva več pozornosti računstvo na pamet, ker je to najboljša duševna gimnastika. Računstvo naj se uči vedno prvo uro in vselej naj se tudi računstvo na pamet nekoliko časa vadi. Pri jezikovnem ponku naj se ne ozira preveč na analiziranje, ker to otroke zelo utruja. Več veselja napravi otrokom, ako sami zlagajo stavke ali gole stavke razširjajo. Pri prirodoznanstvu naj se ne goji preveč suhoparno opisovanje marveč naj se opazuje življenje in razvoj živalstva in rastlinstva. Rastlina naj se ne opazuje le

ob času cvetja, ampak tudi drugi njen razvitek. Stan se vzbuja živahno zanimanje in veselje do prirode. V prvi vrsti se je treba ozirati na prirodnine svoje domovine. Vsled tega je nazorni pouk na prostem velike vrednosti. Pri risanju naj se gleda na snažne risbe, pripomočki se ne smejo uporabljati. Na nižji stopnji je treba paziti posebno na to, da se navadijo učenci lepe ravne črte. Veliko pozornosti zahteva pri pisanju pravilno držanje telesa, otroke je vedno na to opominjati. G. nadzornik je pripoznal dobre in prav dobre uspehe na vseh šolah ter pozivljaj učiteljstvo, da v tem smislu deluje tudi nadalje. Priporočal je skrbno pripravljanje za vsako uro z vpeljavo dnevnika.

Potem je poročala gđ. G. Cidrich prav temeljito o obnavljanju nemških pesnij v šoli. Učitelj g. Bezljaj je pa v daljšem govoru na podlagi risb svojih krških učencev pojasnil podrobni učni načrt za risanje na višji stopnji t. j. 6., 7., 8. razred ljudske oziroma 1., 2. in 3. razred meščanske šole. Razložil je tudi temeljne nauke o perspektivi, o senci in o barvah. — Navzoči so zanimivo razpravo sprejeli z živahno pohvalo. G. nadučitelj Valenta je poročal o stanju in računu okrajne učiteljske biblioteke, in ker je odklonil zopetno izvolitev, volil je zbor na njegovo mesto g. Trosta. V deželno učiteljsko konferencijo je bila izvoljena gđ. Konechegg. Po končnem govoru g. okrajnega šolskega nadzornika se je zaključilo zborovanje s slavoklici presvitlemu cesarju!

G. nadzorniku se je zahvalil njegov namestnik za spretno vodstvo konferencije.

Iz krškega okraja. Okrajna učiteljska konferenca za krški okraj se je vršila dne 24. julija t. l. v Krškem. Po jako dobri učni sliki iz nazornega nauka, ki nam jo je podala g. učiteljica A. Schmidinger iz Krškega, imenoval je naš okr. šolski nadzornik g. Ljudevit Stiasny po kratkem nagovoru in pozdravu svojim namestnikom g. nadučitelja Rupnika iz Leskoveca, a zapisnikarjem sta bila izvoljena gosp. učiteljica J. Kalan iz Trebelnega in g. učitelj V. Zahrastnik iz Dobrovec. Nato je sledilo poročilo okr. šol. nadzornika. Ker ga itak dobijo vsi učitelji tiskanega, ga ne bom ocenjeval, omenim vendar samo, da je poročilo vsem zelo ugajalo, osobito ker g. nadzornik ni z veliko slastjo omenjal, kakor je bilo doslej običajno, razne hibe, ki jih je zapazil v posameznih šolah, temveč nam samo razjasnjeval, kako je postopati pri posameznih predmetih. Povdarjam, da se mi ne branimo moderni struji, toda ako se že zahteva, da moramo drugače poučevati, se nam mora tudi razjasniti, kako moramo postopati. V ta namen smo g. nadzornika naprosili, da se tiska njegovo poročilo. — Referentom pri splošnem referatu: „Kako naj se pripravlja učitelj na pouk, da ustreza zakonitim predpisom in zahtevam,“ je izvolil g. nadzornik g. učiteljico E. Rekar in g. nadučitelja J. Bernota iz Vel. Doline. Na to je prečital obširno in vestno sestavljene teze kot posnetek iz vseh referatov. Zelo nam je tudi ugajalo, da bo seja stalnega odbora za določitev splošnega referata že pred novim letom, da bomo imeli dovolj časa vestno in temeljito sestaviti referate. Na to smo sprejeli za vse šole Črničevi računici za 1. in 2. šolsko leto ter za čveterorazrednice Schreiner-Hubadovo 2. čitanko. — Iz poročila odbora okrajne učiteljske knjižnice smo razvideli, da ima naša knjižnica nič manj kakor 2251 knjig ter da se je pridno uporabljala. Okr. učiteljske knjižnice so za nadaljno učiteljevo izobraževanje zelo velike važnosti. Pri sedanjih slabih učiteljevih plačah učitelj pač ne premore sam kupovati raznih strokovnih knjig, ki jih potrebuje za nadaljno izobraževanje. Okr.

učiteljske knjižnice pa morajo skrbeti za nadaljne izobraževanje vseh učiteljev, ne pa poedinah, zato mora odbor skrbeti, da važnejše knjige zamorejo dobiti vsi učitelji. Po dosedanjem postopanju pa se to ni moglo izvršiti. Dosedaj so se namreč naročevale knjige le v enem, k večjemu v dveh iztisih, tako da je le mal del učiteljstva zamogel že v 1. letu čitati novo knjigo. Radi tega toplo pozdravljamo sklep naše konference, da okr. učiteljska knjižnica nabavi važnejše metodične knjige v tolikem številu, kolikor je šol ter da jih prepusti vsem šolam v stalno uporabo.*) Gosp. nadzornik je omenil, da deželni šolski svet dovoljuje tako postopanje, ker se strinja z namenom okr. učiteljskih knjižnic. V prvi vrsti se je sklenilo preskrbeti vse šole s knjigami, ki jih izda naša dična Šolska Matica ter z znanstveno pedagoškim časopisom „Popotnik.“ — Delegatom v deželno učiteljsko konferenco so se izvolili brez posebne borbe gosp. učiteljica A. Schmidinger iz Krškega in gosp. nadučitelj J. Bernot iz Vel. Doline in J. Pretnar iz Rateč, v knjižnični odbor učiteljici E. Rekar in A. Schmidinger ter meščanska učiteljica J. Cizelj in dr. F. Romih iz Krškega in g. nadučitelj J. Rupnik iz Leskoveca, a v stalni odbor gosp. nadučitelj J. Malnarič iz Sv. Križa in K. Trost iz Sv. Jerneja, gosp. učiteljica J. Kalin in g. učitelj Fr. Grailand iz Kostanjevice.

Po konferenci se je razvila kaj živahna zabava v vrtu g. Gregoriča. Med kaj ubranim petjem vrstile so se navdušene napitnice. Med drugim se je napilo g. dež. š. nadzorniku Fr. Hubadu, ki je potem brzojavno odzdravil.

Iz postojnskega okraja. Uradna učiteljska konferenca postojnskega okraja se je vršila 7. julija v Razdrtem. V okusno prirejeni dvorani gosp. F. Kavčiča zbrali so se učitelji razven dveh bolnih tovarišev polnoštevilno.

Po pozdravu s strani gospoda nadzornika se je vršila konferenca po določenem dnevnem redu. Najprej je poročal gospod nadzornik J. Thuma o nadzorovanju šol v okraju. Podal nam je v prav temeljitem poročilu mnogo praktičnih navodil, po katerih naj se učitelj ravna, da bode zamogel tem uspešneje delovati v šoli za blagor naroda.

Vspehi so bili prav lepi in povoljni, le tu in tam je želeti boljšega obiskovanja, dasi se je tudi to v teku leta izboljšalo. Glavna in najvažnejša točka dnevnega reda pa je bila naloga, katero so morali vsi udeležniki pismeno izdelati; glasi se: Kako uporabljaj učitelj posamezne šolske predmete v vzgojni namen? Poročevalec tej nalogi je bil izmed učiteljev g. Janko Grad, učitelj v Podragi, izmed učiteljic pa gđ. Bizail Bibijana, učiteljica v Knežaku. Oba poročevalca sta svojo nalogo prav izvrstno rešila za kar je jima gosp. okrajni š. nadzornik izrekel zahvalo in priznanje. Ob tej točki se je tudi razvila živahna debata.

Poročilo književnega odbora je obsegalo običajne točke, ki so tako vsakemu znane, zato jih ne bom posamezno navajal.

V književni in stalni odbor voljeni so bili z vsklikom većinomom prejšnji odborniki. Kot delegati za deželno konferenco bili so izvoljeni gg. Česnik Dragotin — Knežak; Fettich-Frankheim Ludovik — Postojna in Skala Anton — Vipava. Upajmo, da bodo navstrašeno zastopali učiteljske težnje. Po končanih volitvah se spominja gosp. nadzornik zaščitnika vsega šolstva in učiteljstva Njih Veličanstva presvitlega cesarja Frane Jožefa I. ter mu zakliče trikratni „slava,“ na kar se vse učiteljstvo z navdu-

*) Posnemanja vredno.

šenjem odzove ter k sklepu zapoje cesarsko pesem. Po končanem zborovanju se predsednikov namestnik, gosp. nadučitelj Martin Zarnik, zahvali gospodu nadzorniku za izvrstno nepristransko vodstvo zborovanja. Lahko rečem, da je konferenca prinesla lepega sadu, saj smo slišali obilo lepih in praktičnih navodil, po katerih je mnogokateri tovariš sklenil v prihodnje svoj poduk urediti. Da se je po dolgem, skoro 3 urnem duševnem delu, vsem prileglo ukusno in ne predrago kosilo, se lahko razume. Pri obedu se je razvila živahna, neprisiljena zabava, katero so razvneli razni govori in napitnice. Omenjam posebno napitnico gosp. okr. nadzornika presvltlemu cesarju, kateri je oče šolskih postav in uspehov. Gospod nadučitelj Martin Zarnik pa se je gniljivo poslavljajal od svojih tovarišev, s katerimi je dolgo dobo človeškega življenja skupno oral leđino na narodnem polji. Gospod nadučitelj Dragotin Česnik pa je zadel posebno v živo, omenjajoč, da se učiteljem pač nalaga delo in odgovornost a plača ostane vedno — ista. Končujem s pripomnjo: Vsi delavci težijo po krajšem delavnem času in večji plači. Kaj pa učiteljstvo? Molčimo, ko se nam nalaga večje delo z borno plačo navadnega dninarja.

Štajersko.

Pesimizem škoduje, optimizem koristi. „Slovenstvo v mariborskem okraju se je že tako globoko pogreznilo, da je vsled tega zabredel tudi najvažnejši narodov činitelj — učiteljstvo tega okraja, v zmedene pojme, le tako je moglo ono v zadevi veljave slovenskega jezika v svojem pesimizmu storiti protinaroden sklep!“ sem si mislil, prečitavši poročilo mariborskega učiteljskega društva o izletu v Slivnico, priobčeno v 21. številki „Učit. Tovarisa“.

Po besedilu tega poročila se je vnel v društvenem zborovanju v Slivnici živahen razgovor zaradi napisa pokojnega nam tovariša g. Kriveca. Nadalje se v tem poročilu glasi doslovno: „Želja rajnega tovariša je bila, da se mu napravi na spomeniku slovenski napis. Prigodilo pa bi se lahko, da bi se v nemškem Gradcu spomenik s slovenskim napisom oskrnil, zato se je predlagalo, naj bo napis mejnaroden, kateri predlog se je tudi sprejel.“

Pred prvo delitvijo nekdanjega slavnega poljskega kraljstva je bila ruska cesarica Katarina predložila zmešnjavi državnega zbora needinega poljskega kraljstva predlog, naj se kraljestvo razdeli. Pesimistično navdihnjeni poslanci niso več verovali v veljavo in moč svoje države, bali so se naroda in cesarice Katarine; zato ni posvetovanje dolgo imelo nobenega uspeha. Končno vstane govornik priporočajoč, naj se cesaričin predlog sprejme z molkom, češ, potem jih narod ne more obdolžiti izdajstva. Ta nasvet je ugajal. Ko je zbornični predsednik pozval zbor na glasovanje z molkom, je dvorana molčala in predlog je bil sprejet. Dandanes ni Poljaka, ki bi ne preklinjal takratnih svojih državnih poslancev za izdajice! Molk v drž. zboru poljskega kraljstva in name-ravani mednarodni napis na Krivčevem spomeniku sta si sorodna; kajti oba imata pesimizem za očeta, oba sta mednarodna, oba pomenita pogin samostalnosti onih, ki so ju sklepali. S svojim usodepolnim sklepom uči mariborsko učiteljsko društvo nasprotnike slovenstva menda nehoté v zmedenosti pojmov metodo, kako naj oni postopajo, da vkljub določbam člena XIX. državne osnovne postave izpodrinejo naš jezik raz nagrobnih spomenikov, iz šol, cerkve, uradov, družin, javnosti i. t. d. Ono namreč z društvenim sklepom naznanja javnosti svojo narodno impotenco ali nemoč. Iz vrst tega društvenega sklepa doni konsekvence: „Skrnite naše spo-

menike, napise, napadajte naš jezik, mi si v svojem pesimizmu in v strahu pred vašimi napadi volimo mednarodne napise in mednarodni jezik!“

V tem društvenem sklepu tiči tudi dokaz, da manjka med nami čuta samobrambe in da je naš pravni čut zakrknjen; kajti z njim naznanjamo, da ne čutimo v sebi več toliko moči, da bi si upali braniti svoje grobne spomenike s postavnimi sredstvi. Če kdo oskruni grobni spomenik, ga je dolžna dotična občina postaviti v prejšnji stan, ako ni mogoče najti hudodelca. Pokopališče je namreč javna občinska naprava in kot taka izročena v varstvo občine.

Bog varuj, da bi Nemci izvedeli za to našo Ahilovo peto.

Obrnil sem se nalašč v Gradec do svojega prijatelja po potrebne informacije. Prijateljevo poročilo se glasi, da je najdel na pokopališču pri Sv. Petru, kjer počiva g. Krivec, tudi grobne spomenike z madžarskimi, italijanskimi, srbohrvatskimi in tudi s slovenskimi napisi. Med poslednjimi mi je izrečno omenil onega učiteljice Z. Knafličeve. Iskal sem takoj pojasnila pri nadučitelju g. Knafliču, ki mi je poročal doslovno:

„Kameniti nagrobni spomenik moje pokojne gospe stoji že od leta 1896. v oni vrsti pokopališča pri Sv. Petru, v kateri so leta 1896. mrliče pokopavali. Slovenski napis na njem: „Tu počiva gosa Zmagoslava Knafličeva, učiteljica v št. Lenartu nad Laškim Trgom * rojstvo in dan smrti †. Nad zvezdami se vidimo!“ pade pazljivemu iskalcu kmalo v oči; kajti spomenik se nahaja v tretji vrsti od glavnega pota. Nikdo mi še doslej ni spomenika poškodoval, obratno, nemške roke skrbé proti plačilu za grob in krasé spomenik v dan vseh svetnikov.“

Niti tega niti nobenega drugega maloštevilnih drugo-jezičnih grobnih spomenikov niso še doslej v Gradcu oskrnili, pač pa skrunijo Krivčevega, a ne Nemci, temveč Slovenci — lastni tovariši — z domišljijo in zaradi tega tudi ne upajo spoštovati pokojnikove volje in njegove najsrčnejše želje.

Zadnja volja pokojnikova mora biti vsakomur sveta in se mora vselej in povsod izpolnjevati. Učitelj, vzgojitelj značajev, pa si upa z ničvrednimi razlogi njeno svetost profanirati. Vloži pri sodišču zapečateni oporoko v shranjilo. Najsi bode ona ondi ležala deset in desetletja, je sodišče ne bode prej odprlo, nego takrat, ko bodeš zatisnil trudne oči in se bode natančno ravnalo po nji, izvzemši le slučaj, če bi bilo v nji kaj nepostavnega ali sploh nemogočega.

Sklep mariborskega učiteljskega društva proglašam iz stališča zadnje volje in želje pokojnika neveljavnim; kajti ono ni bilo opravičeno proti ti volji in želji ničesar sklepati.

A tudi iz pravnega stališča nema niti mariborsko niti nobeno drugo učiteljsko društvo pravice sklepati proti želji pokojnika. Vse, kar koli se v zadevi Krivčevega nagrobnega spomenika in sicer le v smislu pokojnikove volje in želje sklepati more, spada v kompetenco onih, ki so za spomenik kaj darovali. Morebitno zborovanje darovalcev nema smisla; kajti kdorkoli je za spomenik kaj daroval, je storil to zato, da se izpolni dragemu pokojniku srčna želja — nagrobni spomenik s slovenskim napisom.

Kot prostovoljni zagovornik pokojnikove volje in želje torej prosim javno nadučitelja g. Podobnika: Blagovolite biti kot nabiralec darov neizprosni izvrševalec volje in želje pokojnikove, ter Vas zagotavljam, da niste navezan na nesrečni sklep mariborskega učiteljskega društva, katerega naj v imenu dragega nam pokojnika razveljavi to moje pravno pojasnilo. In s tem je stvar dognana!

Ta slučaj nam jasno kaže, da učitelju ne zadostuje znanje samo šolskih postav, naredb i. t. d., temveč on si mora tudi pridobiti najmanj toliko pozitivnega znanja v pravnih zadevah in v zadevi državne justice, da more ločiti pravo od neprava. Nevednost je bila in bode poguba posameznika in naroda.

Končno še nekaj o famoznem pojmu: „Mednarodni napis“. Kakšen je neki ta napis? Ali je to volapük ali posebni hijeroglifi? Razmišljal sem to zadevo ter končno prišel do prepričanja, da je g. predlagatelj mislil morda pod tem izrazom zgodovinski poljski „molk“ (slepi nagrobni spomenik) ali pa celo nemški jezik, ki bi naj postal mednarodni. Uboga mati Slovenija se joče nad slepoto svojih sinov! Uprav iz žarišča mariborskih pedagogov se je razlila po slovenskem štajarsku hitrejša metoda germanizacije v obliki nemških vadnic, a za njimi korakajo z zavezanimi očmi njihovi učenci, tipajoč za „mednarodnimi napisi“.

Pravni zagovornik volje in želje pokojnega tovariša g. Kriveca „dohtar“ Jona.

Društveni vestnik.

Štajersko.

Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo je zborovalo dne 10. avgusta t. l. zopet pri sv. Križu. Z ozirom na to, da je več cenjenih tovarišev in tovarišic že naprej z uvaževanja vrednimi razlogi opravičilo svojo odsotnost in z ozirom na to, da vroči „pasji dnevi“ niso nič kaj vablivi za društvena zborovanja, smo se bali, da to pot društvo ne bo sklepčno. A vrljub temu je prišlo k zborovanju 16 tovarišic in tovarišev. Med njimi je bil v Zibiki na počitnicah bivajoči tovariš Josip Brinar kot gost.

Glavna točka dnevnega reda je bilo podavanje tovariša Kurbusa o čebelarstvu. Podavatelj upa, da bo pred nekaterimi mesci izišli odlok v. e. kr. dež. šol. sveta štaj., s katerim se kraj. šol. svetom zaukazuje dovoliti potrebni denar, da se pri vsaki šoli napravi čebelnjak, imel zaželjeni uspeh. Ker bi pa lahko marsikateri začetnik v čebelarstvu v tej zadevi kaj nerodnega ukrenil, zato poda govornik kot izkušen čebelar praktične migljaje glede na napravo čebelnjaka, glede na uredbo panjev ter glede na nabavo potrebnega čebelarskega orodja. Tudi je iz svojega čebelnjaka prinesel najpotrebnejše orodje na ogled.

Vse podavanje je preveval blagohotni namen večšega čebelarja, tudi pri svojih tovariših vzbuditi isto veselje do čebelarstva, koje navdaja njega samega. V to svrhu obljubi, da hoče — ako ne pride vmes posebnih ovir — v letošnjih velikih počitnicah prirediti v Šmarji tridnevni praktični čebelarski tečaj za učitelje.

Deloma se je tudi razgovarjalo o vprašanjih za letošnjo okr. učit. konferenco rogaškega okraja.

Končno se sklence, da priredi društvo v četrtek, dne 4. septembra t. l. hospitacijo v Zibiki. Po hospitaciji se pa ima vršiti ravnotam društveno zborovanje z običajnim dnevnim redom.

Konjiško učiteljsko društvo je zborovalo dne 7. vel. srpana v konjiški slov. šoli. Udeležba je bila še precej dobra. Po običajnem pozdravu, posebno na goste: gospodični Kožuh in g. Pirh — Konjice, ter g. Pukmeister — Kebelj, preide se na dnevni spored.

Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita ter odobri neizpremenjen. Dopisi so došli društvu ti-le: 1.) Vabilo vseučilišnikov glede ljudskega shoda v Šmarjah. 2.) Dopis pripravljalnega odseka o prireditvi „Zavezinega“ zborovanja v Trstu ter glede nameravanega izleta po morju v Benetke. 3.) Vabilo „Slov. pevskega društva v Ptuj“, s katerim vabi učitelstvo k sodelovanju pri pevski slavnosti. Nato poročata tovariša gg. Čeh in Jurko, prvi o sadjarskem in vinorejskem tečaju v Mariboru, drugi o vinorejskem tečaju v Ljuto-

meru. Prav podrobno in zanimivo sta nam opisala, kar sta opazovala in doživela, kar sta se naučila v omenjenih tečajih. Oba gg. podavatelja priznata, da se marsikaj nauči na takih tečajih, zato priporočata, naj se jih o priliki vdeležijo i drugi tovariši.

Društvene zadeve. Tajnik prebere pregled dosedanjega društvenega delovanja, kar je sestavil po društvenih listinah. Pač žal, da se je izgubilo mnogo takih listin, s čemur se je gotovo mnogokaj važnega izza društvenega življenja pokopalo v grob. Da se zadeva glede spominske knjige prejkoprej reši, zato se prepusti i končna izvršitev tovarišu Časl-u.

V svrhu določitve števila društvnikov naroči se gđ. blagajničarici, naj blagovoljno reši to zadevo do prihodnjega zborovanja. — Iz vprašalne skrinjice: 1.) Učenka je renitentna dve leti, pozneje zboli mati. Ali se sme v tem slučaju opravičiti? — Opraviči se, ako je res potrebna v postrežbo materi. 2.) Ali se sme šolski vodja-vojak pred koncem šolskega leta k vojakom poklicati? — Zadeva naj se naznani okraj. glavarstvu. — Določi se poročevalec o letošnji okrajni konferenciji za „Slov. Šolsko Matico“ in za „Učit. Tovariša“. G. Jurko nagovarja, naj učitelstvo obilnejše pristopi k „Slov. Matici“, hkrati tudi nasvetuje, naj se pobirajo prispevki za „Dijaški dom“ v Celju. Omenim naj še, da je k našemu društvu pristopil kot podporni ud vseučilišnik g. Ant. Prus v Konjicah. Živel! Prihoduje zborovanje bode dne 6. listopada v Konjicah, katerega se bodo gotovo vdeležili vsi društvniki po tako dolgem odmoru. Na svidenje torej! Janko.

Književnost in umetnost.

Navodilo k Črnivčevi Računici je ravnokar izšlo. Dobiva se v trgovini g. J. Bahoveca in pri Slovenski šolski Matici po 1-20 K.

„Dnevnik“ je izdal in založil trgovec s šolskimi potrebščinami, g. J. Bahovec. „Dnevnik“ ima 100 listov in velja samo 1-20 K, po pošti 20 h več.

Svetopisemsko slike Starega in Novega zagona. Po izvirnih slikah Ernesta Pesslerja na Dunaju. Izdane po naročilu c. kr. ministrstva za bogočastje in nauk in z odobrenjem knez nadškofjskega konzistorija na Dunaju. 32 slik v umetno dovršenem barvotisku. Cena: na belem kartonu napete, v mapi ali na močnem kartonu napete s pravico za obešanje 24 K. — Vsebina: 1. Prvi greh. — Izgnanje iz raja. — 3. Vesoljni potop. — 4. Konec Sodome in Gomore. — 5. Izakovo darovanje. — 6. Rebeka pri vodnjaku. — 7. Jožef prodan. — 8. Jožef se da spoznati svojim bratom. — 9. Jobova potrpežljivost. — 10. Mojzesa najdejo ležečega v jerbasu. — 11. Faraonov pogin. — 12. Mojzes sproži vodo iz skale. — 13. Mojzes prejema tabli z božjimi zapovedimi. — 14. Savel in David. — 15. Salomonova sodba. — 16. David in Goljat. — 17. Tobijevo ozdravljenje. — 18. Danijel v levnjaku. — 19. Marijino oznanenje. — 20. Kristusovo rojstvo. — 21. Dvanajstletni Jezus v tempelju. — 22. Satan skuša Kristusa. — 23. Jezus kot učenik pridiga na gori. — 24. Jezus vzbuja mrtve. — 25. Kristus miri vihar na morju. — 26. Jezus na Oljski gori. — 27. Kristus pred Pilatom. — 28. Kristus na križu. — 29. Kristus v grob položen. — 30. Kristusovo vstajenje. — 31. Jezus z učencema v Emavsu. — 32. Kristusov vnebohod.

Po našem mnenju bi ne smela nobena šola biti brez svetopisemskih slik; saj je docela nemogoče, da bi se brez teh slik poučeval veronauk nazorno. Skušnja nas uči, da se po večini naših šol otrokom veronauk preveč mehanično in s silo utepa v glavo. Namesto, da bi veroučitelj na podstavi svetopisemke slike razlagal otrokom veronauk, pa pusti 3—6 ali še več strani učencem mehanično prebrati in to se morajo do prihodnje ure naučiti na pamet. Ni nam treba povdarjati, da se s tako „metodo“ učencem ne vzbuja ljubezen do predmeta, doseže se s takim postopanjem baš nasprotno namen: otroci se vsled tega veronauka že od daleč boje, ker morajo ves svoj domači prosti čas zabiti z mehaničnim učenjem veronauka. Znan nam je bil veroučitelj, ki pri veronauku ni rabil nikdar knjige. V razred je prinesel svetopisemsko